

ČRNOmaBELEM

VESTNIK SINDIKALNE PODRUŽNICE ŠT. 1 »LJUDSKA PRAVICA«

Prevezeli bomo upravo podjetja

Pred našim delovnim kolektivom je naloga, kakršne zdaj naši delovni ljudje prevzemajo prvič v zgodovini. Pripravljamo se na prevzem uprave našega podjetja. To je praznik, ki pomeni proslavo popolne zmage revolucije: naš delavski razred je z vsemi dosedanjimi boji in zmagami ter graditvijo socializma po čistih načelih marksizma-leninizma dosegel, da proizvajalci, delavci in nameščenci gospodarskih podjetij začinjajo sami upravljati svoja podjetja. Zgodilo se je, kar se ni še nikjer drugje na svetu: Samo pri nas je delavec pravi gospodar tovarn, rudnikov, raznih gospodarskih podjetij in industrijskih obratov.

Pripravljamo se na volitve delavskega sveta. Poslej delavski svet nima več samo posvetovalnega značaja. Zastopnik je vsega delovnega kolektiva in vodi podjetje. Delavski svet sprejema osnovne plane in zaključni račun podjetja. Posebna njegova pravica je, da iz svoje srede izvoli upravni odbor podjetja. Po navodilih upravnega odbora direktor organizira delovni proces v podjetju.

Upravni odbor gospodari v imenu vsega delovnega kolektiva. V njem ni prav nikogar drugega, ki bi ne bil zaposlen v podjetju — delovni kolektiv je v resnici pravi gospodar svojega podjetja.

Zakon onemogoča delavskemu svetu in upravnemu odboru, da bi kakor koli kršila demokratičnost ali da bi postala birokratska v odnosu do delovnega kolektiva. Člani upravnega odbora ne morejo postati birokrati, ki bi samovoljno gospodarili in se skušali postaviti proti kolektivu. Člane delavskega sveta je mogoče odpoklicati, če nismo z njimi zadovoljni. Delavski svet pa more razpustiti upravni odbor, ki bi svojih nalog ne izpolnjeval zadovoljivo. Delavski svet voli upravni odbor vsako leto. V novem upravnem odboru sme biti le tretjina starih članov. S tem je zagotovljeno, da člani upravnega odbora ne postanejo birokrati in se ne odtujijo delavstvu.

Popolnoma zgrešene pojme o upravnem odboru imajo nekateri manj zavedni delavci, ki se doslej še niso pozanimali,

kako velikanska pridobitev za delavski razred je novi zakon o upravljanju gospodarskih podjetij po delovnih kolektivih. Kdor je pri nas pokazal vsaj nekoliko zanimanja, se je mogel poučiti na splošno, saj je tudi naše glasilo nudilo precej gradiva. Vsakdo bi mogel sprevideti, kako veliko čast in odgovornost prevzemajo člani našega kolektiva, ki bodo izvoljeni v delavski svet in upravni odbor.

enakomerno zastopani delovni kolektivi posameznih obratov in drugih delovnih mest.

Kandidatno listo mora potrditi volilna komisija. Med volilnimi organi so: volilna komisija, komisija za sestavo seznama volivcev (volilnega imenika) in volilni odbor. Volilna komisija šteje pet članov. Njihova imena objavljamo na drugem mestu. Naloga te komisije je, da vodi volitve za delavski svet. V zvezi s tem potrdi seznam volivcev in odloča o ugovorih; sprejema in potrjuje kandidatne liste; določa število volišč in določi za vsako volišče volilni odbor; ugotovi izid volitev in ga razglasi. Pri nas bo le eno volišče, zato bomo imeli tudi le en tričlanski volilni odbor.

Pri nas bodo volitve v delavski svet 6. septembra (uro) določil volilna komisija v sporazumu s sindikalno organizacijo, tako da isti dan morejo voliti vsi delavci, ki delajo v raznih posadih (izmenah). Navadno volilni čas ne more biti daljši kakor dvanajst ur. Zagotovljeno je torej tudi, da bodo mogli voliti prav vsi delavci. Glasovanje je seveda tajno.

Volili bomo z listki.

Če bi bilo pri nas več kandidatnih list, bi vsak volivec prejel za vsako listo poseben volilni (glasovalni) listek. Vendar s tem, da je določena kandidatna lista, nikakor ni omejena svoboda volivca, da bi ne smel posameznikov na glasovalnem listku prečrtati in zapisati drugih imen. Vsakdo voli pač tiste tovariše ali tovarišice, ki jim najbolj zaupa. Odločalo pa bo število glasov, kdo bo izvoljen.

Po izidu volitev bo volilni odbor ugotovil, katera kandidatna lista je zmagala; če bo pa predložena le ena kandidatna lista, bo šlo le za ugotovitev, koliko glasov so dobili posamezni kandidati. Kot kandidati seveda veljajo tudi tovariši in tovarišice, ki so jih volivci sami napisali na glasovalnih listkih namesto prečrtanih imen. Če bi pa dobila dva ali več zadnjih kandidatov enako število glasov, bi bil izvoljen tisti, ki bi bil vpisan pred drugim na kandidatni listi.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

NAŠI KANDIDATI

1. ABE MALČI	17. JERIČ IVAN
2. AŽNOH EDVARD	18. KOLARIČ EVGEN
3. BERANEK RIKO	19. KORENČAN JANEZ
4. BLEJEC MAKS	20. LESKOVIC RUDOLF
5. BRAJNIK EDVARD	21. MOŽINA MARIJAN
6. CIZELJ IVAN	22. NEUMAN JOŽE
7. ČEČ BRUNO	23. PEROVŠEK ANTON
8. DIRJEC JANEZ	24. PUKL MIRKO
9. FLORJANČIČ MIRA	25. SINTIČ BOŽO
10. GAŠPERLIN OTO	26. SRAKAR IVAN
11. GOSLAR EGON	27. ŠTRBAN MAKS
12. HARTMAN LOJZE	28. ŠTRUKELJ FRANC
13. HROVAT ALBIN	29. ŠTRUKELJ VINKO
14. ILOVAR VIKTOR	30. TRONTELJ FRANC
15. IVANČIČ VLADO	31. URBANČIČ FRANC
16. IVANUŠA MARTIN	32. VRHOVNIK LADO
	33. ZEMLJIČ JANEZ

To bo velika in častna dolžnost. Zato se zelo motijo tisti, ki mislijo, da bo upravni odbor nekaakšno »korito«. Člani upravnega odbora se nikakor ne bodo izločili iz proizvodnje ter bodo še nadalje delali v svojih oddelkih. Zato pa ne bodo prejeli nobenih nagrad. S svojim delom v upravnem odboru bodo prevzemali nase naloge vsega kolektiva kot njegovi zastopniki pri upravljanju podjetja.

Tudi pri nas bomo volili najboljše tovariše, ki zaslužijo naše zaupanje. Volili bomo tiste, ki so se doslej najbolj odlikovali s svojim delom, s svojo zavednostjo in zrelostjo. Tu predlagamo kandidatno listo. Predlaga jo naša sindikalna podružnica. Mogli bi jo predložiti tudi delavci in nameščenci, ki imajo volilno pravico; v našem podjetju bi moralo število predlagateljev kandidatne liste znašati najmanj desetino zaposlenih delavcev in nameščencev. V nobenem primeru pa predlagateljev ne more biti manj kakor pet. Med predlagatelji morajo biti

PREHODNA ZASTAVA — NAJVEČJE PRIZNANJE NAŠEMU DELU

Zvezna vlada je podelila našemu delovnemu kolektivu za proizvodne in druge uspehe v prvem letošnjem polletju zvezno prehodno zastavo in 70 tisoč dinarjev nagrade. Tako se je naš kolektiv uvrstil med najboljše kolektive vseh strok v državi. Obdržali smo zastavo, ki smo si jo priborili lani v drugem polletju.

V prejšnji številki smo nekoliko prikazali proizvodne uspehe iz prvega polletja. Iz njih je razvidno, da naš kolektiv zares uspešno izpolnjuje planske naloge. Vsekakor pa je med njegovimi uspehi največji kakovost izdelkov. Izpolnjevanje plana zgolj po obsegu in vrednosti bi kolektiva ne upravičevalo, da bi stopil na prvo mesto grafičnih kolektivov v državi.

Naš kolektiv je bil vselej ponosen na svoje kakovostne izdelke, ki so navadno presegali povprečje kakovosti grafične industrije v državi, včasih pa tudi v nekaterih drugih državah. Boj za kakovost dandanes pa nikakor ni navaden in ne odvisen zgolj od kvalifikacije, vestnosti in marljivosti delavcev. Dovolj dobro je znano, s kakšnimi težavami se moramo boriti, ker so naši obrati zastareli, stroji precej obrabljeni, ker primanjkuje materiala in ker ne dobimo nekaterih surovin.

To pomeni: Če bi naš kolektiv ne vzdržal dovolj odločen v boju za kakovost in če bi ne bil dovolj iznajdljiv, bi si pač ne mogel priboriti prehodne zvezne zastave. Reči smemo, da so naši racionalizatorji in novatorji — mislimo tudi na tiste posameznike, ki miso deležni javnega priznanja za svojo iznajdljivost — prispevali skoraj največji delež v boju za kakovost.

Prav uspešna borba za kakovost izdelkov kljub vsem težavam je ustvarila pogoje, da je naš kolektiv prevzemal čedalje več kakovostnih del ter se tako mogel nadalje uveljavljati pred vsemi drugimi kolektivi grafične stroke v državi. Njegovi izdelki so govorili zanj. Naše podjetje je prevzemalo dela, ki jih ni moglo prevzeti nobeno drugo v državi, ali dela, ki so jih sicer poprej začasno nekatera podjetja pre-

vzela, pa niso zadovoljivo opravila svoje naloge.

Boj našega kolektiva za kakovost izdelkov in sloves grafične industrije, ne le Slovenije, marveč naše države bi mogel dovolj dobro opisati in oceniti le strokovnjak. Tu se ne moremo spuščati v podrobnosti. Upravičeno pa moremo pričakovati, da bo dosedanji boj za kakovost izdelkov našega podjetja rodil sadove tudi v tem pogledu, da bo laže doseči tiste pogoje in ukrepe, ki so od dne do dne mujejši za nadaljnji razvoj našega podjetja.

Dosedanje izkušnje so nedvomno dobra podlaga za delo bodočega delavskega sveta, čigar naloga bo seveda tudi skrb za napredek podjetja, za njegov razvoj in zato za izpopolnitev obratov ter opreme. Člani delavskega sveta bodo ljudje iz posameznih oddelkov, ki najbolj poznajo delovne pogoje proizvodne težave in vprašanja ter bodo mogli marsikaj svetovati in predlagati, da se razmere čim boljše uredijo. Razumljivo pa je, da je naloga delavskega sveta mnogo širša in pomembnejša, kakor proizvodnih komisij ali tarifnih odborov.

Samo po sebi je razumljivo, da prehodne zastave nismo prejeli samo zato, ker so izdelki naše tiskarne za-

res kakovostni, tako da smemo biti nanje ponosni tudi pred svetom. Revije in drugi izdelki, ki so namenjeni predvsem za stike naše države s tujino, predstavljajo našo grafično stroko pred svetom; naš kolektiv prevzema odgovornost, da se nam ni treba sramovati pred kritično tujino. Vendar pri vsem ne smemo pozabljati še drugih velikih nalog, ki jih moramo prav tako zadovoljivo izpolnjevati, če hočemo doseči pogoje, da smo upravičeni do zvezne zastave. Naloga sindikata ni nič manj odgovorna, kakor naših delavcev in strokovnjakov v proizvodnji. Njegova naloga pa je predvsem kulturnoprosvetno delo in politična vzgoja članstva.

To moramo imeti stalno pred očmi. Zdaj, ko se je že razveljala bitka za izpopolnitev planskih nalog drugega polletja in ko si moramo dan za dnem odločno prizadevati, da si obdržimo zastavo trajno, bo morala sindikalna organizacija — od skupin do komisij in upravnega odbora — prispevati kar največji delež za našo prihodnjo zmago. Dosedanji uspehi nas ne smejo preslepiti, da bi mislili, češ da bo boj v drugem polletju lahek in zato nedvomno prav tako uspešen.

NAŠI VOLILNI ORGANI

Volitve v delavski svet, ki bodo pri nas 6. septembra, mora po predpisih voditi posebna volilna komisija (glej prvo stran!). Volilna komisija sestoji iz petih članov.

Našo volilno komisijo sestavljajo:

Podlesnik Franc, predsednik;

Glavič Reza, tajnik;

Šturm Rado, Borštnar Jože in Menard Matija, člani.

Člani volilne komisije ne morejo kandidirati za člane delavskega sveta.

Na prvi strani objavljamo kandidatno listo članov delavskega sveta, kakor jo predlaga naša sindikalna družnica. Pri tem je treba omeniti, da kandidatna lista ni nikakor sestavljena samovoljno in brez

sodelovanja vsega članstva. Najboljše delavce in nameščence so predlagali tovariši in tovarišice iz svojih oddelkov. Skupno so predlagali 47 kandidatov. Ker pa je treba izvoliti 33 članov delavskega sveta, pač ni bilo mogoče upoštevati prav vseh predlogov. Da so izbrani zares najboljši, sprevidimo že iz tega: med njimi je enajst udarnikov in štirje racionalizatorji.

KOMISIJA ZA VOLILNE IMENIKE

Določiti je bilo treba tudi posebno komisijo za sestavo seznama volivcev. Tudi njena naloga ni bila tako lahka, kakor se zdi na prvi pogled. Sestaviti je bilo treba seznam volivcev, ugotoviti, kdo ima volilno pravico, in razgrniti seznam. Komisija je tudi odgovorna za sprejemanje ugovorov, če se kdo pritoži proti sestavi seznama.

V tej komisiji so: Groboljšek Ivan, predsednik; Krušnik Mara in Trink Malčič, člana.

VOLILNI ODBOR

Naloga volilnega odbora je, da vodi volitve na volišču, vodi zapisnik o svojem delu in izloči volilni material volilni komisiji. Ker bo pri nas dovolj eno volišče, imamo tudi samo en volilni odbor.

Volilni odbor sestavljajo: Jože Paradiž, predsednik; Jože Urbančič in Ivan Maver, člana.

V teh kratkih dneh pred volitvami moramo kar najbolj izkoristiti čas, da se bomo na volitve dobro pripravili. Zato pa ne bo dovolj le, če se bomo seznanili z imeni članov v volilnih organih. Sicer morajo biti volitve organizirane tudi v tehničnem pogledu tako, da bomo z dobro organizacijo manifestirali, kako dobro se zavedamo pomena zgodovinskega dne.

Toda volitve bodo imele v resnici slovesen značaj, če se jih bomo udeležili vsi nanje vsestransko pripravljani, zavedni in ponosni, da uživamo veliko, izredno pravico, za kakršno se bo moral delavski razred v drugih deželah še odločno boriti. Pokazimo že na zunaj, da smo vredni velike časti in pojdimo na volitve samozavestni kot pravi borci, ki imajo vselej jasen smoter pred seboj!

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Iz objavljene kandidatne liste naše družnice je razvidno, da bo naš delavski svet štel 33 članov.

Med kandidati ne vidite imen članov volilne komisije, zakaj člani volilne komisije ne morejo biti kandidati. Če bi pa kdo od njih kandidiral, bi bilo treba namesto njega imenovati nekoga drugega za člana volilne komisije.

Volitve upravnega odbora podjetja niso hkrati z volitvami delavskega sveta. Prvo zasedanje delavskega sveta skliče uprava sindikalne družnice najpozneje deset dni po volitvah v delavski svet. Na tem zasedanju delavski svet izvoli iz svoje srede upravni odbor podjetja. Tudi za volitve upravnega odbora je treba predložiti kandidatno listo. Predlagati jo ima pravico desetina članov delavskega sveta. Najmanj tri četrtine kandidatov morajo biti delavci, ki delajo neposredno v proizvodnji ali glavni gospodarski panogi podjetja. Predsednik delavskega sveta ne more kandidirati za člana upravnega odbora. Volitve vodi tričlanska volilna komisija, ki jo izvoli delavski svet iz svoje srede. Če delavski svet ne sklene drugače, so volitve javne, z dviganjem rok.

Volitve delavskega sveta in upravnega odbora podjetja, zlasti pa še prevzem

uprave po upravnem odboru, so slovesni dogodki, v resnici zgodovinskega pomena za sleherni delovni kolektiv in podjetje. Zato imajo povsod že na zunaj slovesen značaj. Nedvomno ne bo tudi naš kolektiv zaostajal ob tej priliki ter bo tudi na zunaj pokazal, da se zaveda pomembnosti prevzema uprave podjetja. Manifestiral bo seveda tudi, da hoče poslej z vso vnamo in ljubeznijo posvečati svoje sile napredku svojega podjetja ter da je vreden velike časti in odgovornosti, da kot eden delovnih kolektivov socialistične Jugoslavije vodi ter upravlja pomembno socialistično gospodarsko podjetje.

Samo po sebi se razume, da zunanje lice ne more biti vse. Okrasitev bo le izraz naše zavednosti in čustev ob velikem dogodku. Še mnogo bolj pa bomo volitve počastili s tem, da se bomo tudi notranje pripravljali nanje. Ni menda kolektiva pri nas, ki bi se ne pripravljal skrbno na volitve delavskega sveta, upravnega odbora in na prevzem uprave zlasti s proučevanjem zakona o upravljanju gospodarskih podjetij po delovnih kolektivih. Sleherni izmed nas mora zares čutiti, za kaj gre, ko voli delavski svet, ter da uživa pravico, kakršne ni imel doslej delovni človek še nikjer na svetu.

TRILETNIČA NAŠEGA GLASILA „ČRNO NA BELEM“

Približno pred tremi leti ste prvič prejeli glasilo naše sindikalne podružnice »Črno na belem«. Naša podružnica je bila med prvimi sindikati, ki so začeli izdajati svoja notranja, tiskana glasila. Prva številka je izšla 3. septembra 1947 prav na dan, ko smo odprli rdeči kotiček.

Zdaj, po treh letih, moremo tudi ugotoviti, da je naša podružnica med tistimi, nikakor ne najslabšimi sindikati, ki ni le začela izdajati svojega glasila, marveč si je tudi prizadevala, da je precej redno izhajalo. Če glasilo podružnice izhaja po enkrat na mesec, je to nedvomno uspeh. Ta številka je 55. V treh letih bi moralo iziti 36 števil, če bi izšla povprečno po ena številka na mesec. V tem pogledu smo torej tudi precej dobro izpolnili »plan«. V resnici pa nismo nikdar določali, da mora »Črno na belem« iziti prav vsak mesec. V prvi številki je v uvodniku rečeno, da bo naše glasilo izhajalo po potrebi.

Vsekakor je vseh dosedanjih 54 števil in s to vred izšlo zares po potrebi. Morda je bila včasih potreba, da bi glasilo izdajali na štirinajst dni. Prav zdaj, ko se pripravljamo na volitve zgodovinskega pomena — izvolili bomo delavski svet, iz katerega bo potem izšel upravni odbor našega podjetja — pa bi nedvomno ne bilo preveč, če bi bilo »Črno na belem« dnevnik. Dan za dnem bi bilo treba govoriti o pomenu in nalogah delavskega sveta in upravnega odbora. Čeprav je tudi naš delovni kolektiv dozorel za veliko, novo nalogo, ki jo delovni ljudje prevzemajo zdaj med nadaljnjim razvojem socializma pri nas, ko se prvič v zgodovini uresničuje geslo »Tovarne delavcem!«, vendar čutimo, da gre za revolucionarni prelom, ko nas več ali manj še teži preteklost. Delavci so doslej ves čas — od kar se je pač začel kapitalistični način proizvodnje — živeli pod vtisom, da so tujci v tovarnah, kjer so delali; nikdar jim ni prišlo na misel, da bodo kdaj sami upravljali gospodarska podjetja. S to mislijo se nekateri zdaj ne morejo sprijazniti kar čez noč. Z nekim strahom gledajo na svojo veliko vlogo in nekaterim se vzbuja dvom v njihove sposobnosti, kar je pač posledica stoletnega suženjstva delavskega razreda.

Zato bi bilo treba zdaj ob vsaki priliki pojasnjevati vsa vprašanja, ki se vsiljujejo slehernemu članu našega kolektiva, ko se v resnici začena novo razdobje razvoja socializma. Pri nas je država začela odmirati na področju proizvodnje in proizvajalci prevzemajo sami vodstvo ter upravo gospodarskih podjetij.

S tem primerom smo hoteli posebej poudariti, kako zelo potrebno je notranje sindikalno glasilo za oblikovanje zavesti sindikalnega članstva, za vzgojo delavcev in nameščencev in za pomoč pri reševanju vprašanj v zvezi z izboljšanjem proizvodnje, z dvigom življenjske ravni članov kolektiva in še na mnogih drugih področjih sindikalnega ter vzgojno političnega, pa tudi kulturnega dela.

Ob tej priliki bi ne bilo tudi preveč, če bi položili obračun, kako je naše glasilo doslej izpolnjevalo svoje naloge, kakšne uspehe je doseglo in zakaj se ni bolj izpopolnilo.

Priznajmo, da naše glasilo nikakor ni na primerni višini, ki bi ustrezala splošnim uspehom naše podružnice,

zlasti v proizvodnji. Naša podružnica je najboljša v grafični stroki v državi. Zato bi bilo prav, če bi imela najboljše glasilo. Njeno glasilo je nedvomno ogledalo njenega sindikalnega dela. Če bi bilo njeno kulturnoprosvetno delo boljše, bi se to pač pokazalo tudi v vsebini in obliki našega glasila.

Večkrat smo ugotovili eno največjih pomanjkljivosti našega glasila, da v njem članstvo mnogo premalo sodeluje, da ne pokaže zanimanja ter skrbi za njegovo izboljšanje, kakor da se ne zaveda, kako silno pomemben pripomoček pri sindikalnem delu je tiskana beseda.

Naše podjetje ima več oddelkov in nekateri so med seboj skoraj popolnoma ločeni. V vsakem oddelku nastajajo posebna proizvodna in druga vprašanja, ki jih je treba reševati v sindikalni podružnici. Vendar v našem

glasilu ne rešujemo skoraj nobenega takšnega vprašanja.

Naša podružnica je imela že doslej delavski svet, toda o njegovem delu in vprašanjih, ki bi jih naj reševal, nismo brali v našem glasilu niti še besedice.

Tri leta v naši dobi, ko se zgodovina mnogo hitreje razvija kakor kdaj koli prej — ni kratka. Zato smo nekoliko razočarani, da nismo na področju sindikalnega dela — vsaj kar zadeva naše glasilo — bolj napredovali. To nam narekuje, da bo treba poslej krepko prijeti za delo, tako da bo mogoče ob prihodnji obletnici ugotoviti, kar bi naj ostalo črno na belem v zgodovini naše sindikalne podružnice: Naše glasilo dokazuje po svoji vsebini in obliki ter s kakovostjo, da v njem sodelujejo in ga grafično ustvarjajo delavci in nameščenci najboljšega grafičnega podjetja v državi.

KDO JE NAJBOLJŠI DELAVEC V ODDELKU?

Vprašanje bi se moglo glasiti tudi tako: Kdo največ prispeva, da naš kolektiv dosega velike proizvodne uspehe? Kdo je največ pripomožek, da si je Ljudska pravica priborila zvezno prehodno zastavo?

Odgovor je tako lahek, da se zdijo vprašanja skoraj neprimerna. Samo po sebi se zdi razumljivo, da največ prispeva naši najboljši delavci. Toda, kdo so najboljši delavci? Ali jih poznamo, Ali jih dovolj cenimo? Ali poznamo njihove uspehe? Kako jih posnemamo? Kako uporabljamo njihove izkušnje?

Zdaj pa odgovor ni več tako preprost. Najboljši delavci so seveda navadno udarniki. Vendar to ni pravilo. Da postaneš udarnik, moraš izpolniti določene pogoje v zvezi z izpolnjevanjem norm. Toda delavca ne moreš vselej oceniti le na podlagi izpolnjevanja norm. Če pa je že najboljši delavec hkrati tudi najboljši v določenem razdobju v svojem oddelku, s tem vendar še ni rečeno, da uživa za to primerno priznanje. Utegne se zgoditi, da niti v oddelku vsi ne vedo, kdo je med njimi najboljši.

Pri nas smo letos ponovno uvedli podeljevanje prehodnih zastavic najboljšim oddelkom in posameznikom v oddelkih. Zastavice podeljujemo vsak mesec. Na žalost o tem ni doslej poročalo niti naše glasilo. Najboljšim delavcem nismo izkazovali zasluženega priznanja. Ali so prehodne zastavice še izpodbuda delavcem, če skoraj nihče ne ve, kdo jih prejema? To je vprašanje, ki se pri nas upravičeno vsiljuje.

Vprašujemo pa se tudi, ali ni pri nas podeljevanje prehodnih zastavic samo nekaj šablonskega, skoraj vsakdanjega, čemur nihče ne posveča nobene posebne pozornosti. Delavec prevzame zastavico od svojega tovariša ali pa jo še nadalje obdrži, ne da bi to vedel ves kolektiv. Delavec ni deležen skoraj prav nič večjega spoštovanja zaradi tega, saj le redki vedo, da se je odlikoval. Če pa že kdo zve, da je ta ali oni prejel prehodno zastavico, navadno nihče ne more povedati, s čim se je pravzaprav odlikoval pred drugimi, kakšne konkretne uspehe je dosegel.

Na žalost je bilo treba o tem spregovoriti, čeprav takšen odnos do najboljših delavcev ni v čast našemu kolektivu. Zakaj, radi bi povedali kaj več o naših najboljših delavcih, ki so prejeli prehodne zastavice po oddelkih za svoje uspehe v zadnjem mesecu. Če so si že

zaslužili lepo priznanje s svojim delom, bi bilo prav in potrebno, da povemo konkretno, kakšne uspehe so dosegali, za koliko so presežali norme ali se kako drugače odlikovali. Teh podatkov pa na žalost nismo mogli dobiti z izjemo strojne stavnice.

Ali torej nihče ne vodi natančnejše evidence o delovnih uspehih posameznikov in kako je mogoče sploh ugotoviti, kdo je bil v oddelku najboljši? Utegnilo bi se zgoditi, da bi si v tem ali onem oddelku ponujali zastavico ali se vpraševali: Kdo še ni prejel zastavice? Naj si jo torej vzame!

Če bi podeljevali zastavice tako, pač ne bomo pospeševali tekmovanja med posamezniki. S tem sicer ni rečeno, da ni mogoče ugotoviti »kar na oko«, kdo je bil v preteklih mesecih najboljši, toda evidenca je vendar lepa reč in številke so najbolj prepričljive. Kaj bi vedel povedati o teh številkah naš statistični oddelk? Vsaj imena najboljših delavcev so imeli zapisana. Druga ni bilo mogoče zvedeti. Pač pa so nam v strojni stavnici postregli z natančnim podatkom o preseganju norme najboljšega delavca v zadnjem mesecu.

Najboljši oddelk v drugem četrtletju je bila litografija. Morda se bomo ob drugi priliki pogovorili nekoliko podrobneje o njenih uspehih.

Najboljši delavci v oddelkih pa so bili:

Knjigotisk: Janez Zanoškar, strojnik;
Ida Blažič, vlagalka;
ročna stavnica: Franc Urbančič;
knjižgozavnica: Kati Meršol;
strojna stavnica: Vlado Ivancič, stavec, ki stalno presega normo za 20%;
klišarna: Lado Hren;
bakrotisk: Jože Vehovec;
litografija: Alojzija Rejec;
delavnice: Rudolf Martinčič in skladišče: Miha Lenarčič.

Upamo, da bomo mogli o najboljših delavcih v nadaljnjih mesecih poročati več. Dosedanjim najboljšim pa naj bo ta skromen prispevek v priznanje.

Prav pa bi bilo tudi, da bi sami delavci, ki dosegajo najboljše uspehe in si prizadevajo, da bi bili najboljši, zahtevali natančne statistične podatke o svojih delovnih uspehih. Najboljši delavec pač hoče vedeti, zakaj je najboljši.

VELIKA MEDNARODNA ŠAHOVSKA BITKA V DUBROVNIKU

NAŠA REPREZENTANCA

Ko so na lanskem kongresu Mednarodne šahovske zveze v Parizu poverili organizacijo prve povojne šahovske olimpiade Šahovski zvezi Jugoslavije, so tej odločitvi seveda nasprotovali delegati Sovjetske zveze in ostalih vzhodnoevropskih držav ter so se povsod oglašali skeptiki, ki so dvomili, da bo Jugoslavija mogla uspešno organizirati tako veliko šahovsko prireditev, in to še prvo po drugi svetovni vojni. Poleg tega pa je ta pomenila priznanje delu jugoslovanskih šahistov, ki so dosegli od osvoboditve do danes vrsto pomembnih uspehov na domačih in mednarodnih prireditvah.

DUBROVNIK JE PRIPRAVLJEN

Potem ko je bilo dokončno odločeno, da bo IX. šahovska olimpiada v Jugoslaviji, je bilo treba izbrati kraj, ki bi najbolje ustrezal tej prireditvi. V poštev so prihajali: Zagreb, Bled in Dubrovnik. Končno je bil izbran Dubrovnik, ker je v vseh pogledih najbolj gotovo, da more tej veliki šahovski manifestaciji dati najprimernejši okvir s svojimi veličastnimi zgodovinskimi palačami, modernimi hoteli in umetnostnimi spomeniki, pa tudi avgustovsko sonce in topli valovi Jadrana bodo pripomogli, da se bodo vsi udeleženci počutili kar najbolje. Dubrovnik se je v teh dneh kar pomladil, čeprav je tudi sicer kljub svoji častitljivi starosti še vedno nekam mladeniški. V toplem vetru plapolajo stotere zastave, pročelja stavb iz belega kamna krasijo prijetno zelenje in tisoče domačih in tujih gostov z nestrpnostjo pričakuje začetka velike borbe, ki bo dokončno razjasnila, kdo je najboljši... Po mestu so postavljene visoke šahovske figure, v izložbah pa prirejene razstave knjig, fotografij in drugega, kar vse priča o mogočnem razvoju šaha v novi socialistični Jugoslaviji. Pred najlepše dubrovniške zgradbe so namestili reflektorje, ki jih bodo ponoči razsvetljevali, tako pred staro dubrovniško trdnjavo, stolpa Minčeta in Lovrijenac, Umetnostno galerijo in drugam.

KAKO BODO IGRALI?

Umetnostna galerija, velika stavba s čudovitim pogledom na mesto, otok Lokrum in obalo, je pripravljena za tekmovanje. v treh dvoranah so postavljene nove, posebej za to priliko izdelane šahovske mize. Na stene teh dvoran so obešena najboljša umetniška dela svetovnoznanih renesančnih mojstrov in sodobnih jugoslovanskih umetnikov. V te tri dvorane nima zdaj dostopa nihče drug kakor tekmovalci, sodniki in funkcionarji, ker je samo na ta način omogočeno, da se morejo igralci poglobiti v igro in nemoteno razmišljati. V razliko od prejšnjih olimpiad zdaj na dubrovniški igraj pod normalnimi turnirskimi pogoji. Hitrost igre je določena na štirideset potez v 2 in pol urah, prekinjene partije bodo dokončali, zagotovljeni pa so tudi posebni prosti dnevi, česar ni bilo na prejšnjih olimpiadah; tedaj so morali odigrati štirideset potez v dveh urah, prostih dnevov sploh ni bilo, nedokončane partije pa so ocenjevali. Zaradi tega bo realnost izidov mnogo večja, obetajo si pa tudi, da bodo ob takšnih pogojih partije mnogo kvalitetnejše in bodo obogatile šahovsko teorijo.

Glede tega, kdo nas bo zastopal na tej največji povojni šahovski prireditvi, ni bilo nikakršnih dvomov. Duhovi najvnetejših šahistov pa so se razburili ob vprašanju, v kakšnem vrstnem redu naj nastopijo naši najboljši mojstri. Kakor je znano, imamo danes tri skoraj popolnoma enakovredne najmočnejše šahiste, in to: Gligorića, Pirc in Trifunovića. Ti trije so se med seboj dogovorili in tudi predlagali Šahovski zvezi Jugoslavije, da bi imela naša reprezentanca največ možnosti za dober plasman v postavi: Trifunović, Gligorić, Pirc. Najprej je zveza ta predlog sprejela, zatem pa ponovno odločila, da bo naša reprezentanca nastopila v naslednjem vrstnem redu: Gligorić, Pirc, Trifunović, Rabar, rezervi: ing. Vidmar in Puc, ker ne more dovoliti, da bi kdor koli lahko samo pomislil, da skušamo taktizirati. In tako je pri tem ostalo, čeprav je dejstvo, da bi Trifunović na prvi deski nabral prav toliko točk kot Gligorić ali Pirc po drugi strani pa je znano, da Trifunović nima potrebne udarne sile za slabše igralce (knokautirati ne zna!).

O naših najboljših je bilo že toliko pisanega, da skoraj ne kaže pogrevati vseh njihovih uspehov in žrtev, med katerimi so skoraj vsi najboljši šahisti na svetu. Z nestrpnostjo bomo pričakovali poročila o njihovih uspehih, prepričani, da bodo dostojno zastopali jugoslovanski šah in svojo socialistično domovino v plemeniti borbi za naslov najboljšega.

KDO VSE SODELUJE NA OLIMPIADI

V Dubrovniku so zdaj zbrani na olimpiadi skoraj vsi najboljši šahovski mojstri z vsega sveta; vseh skupaj je gotovo več kakor sto. Čeprav »vzhodni blok« pod komando Sovjetske zveze bojkotira dubrovniško olimpiado (na predvojni šahovskih olimpiadah so redno sodelovali: Češkoslovaška, Madžarska, Poljska, Romunija, Estonska, Letonska, Latvija), se je zbralo k tekmovanju šestnajst držav, in to: ZDA, Argentina Čile, Peru, Finska, Švedska, Norveška, Danska, Nizozemska, Belgija, Francija, Zapadna Nemčija, Grčija, Italija, Avstrija in Jugoslavija. Kljub »informbirojevski blokadi« deveti šahovske olimpiade je v Dubrovniku zbranih 16 držav, kar pomeni, da na njej sodeluje toliko državljanov reprezentanc, kakor na malokateri prejšnji šahovski olimpiadi. Gotovo je, da bo dubrovniška šahovska olimpiada pomenila nov velik korak k učvrstitvi prijateljskih mednarodnih odnosov in da bo še bolj poglobila sodelovanje narodov na kulturnem kakor tudi na vseh ostalih področjih.

Dejstvo, da je maršal Tito prevzel pokroviteljstvo nad IX. šahovsko olimpiado v Dubrovniku, povzdiguje ne le pomen tega mednarodnega tekmovanja samo v športnem pogledu, temveč tudi veliko vlogo, ki jo imajo srečanja med šahisti raznih držav v mednarodnem kulturnem sodelovanju in splošnih stremeljenjih za ohranitev miru v svetu.

KDO BO ZMAGOVALEC?

O tem se je pri nas že mnogo pisalo in govorilo. Na to važno in obenem za skrbljivo vprašanje so odgovorili nešteti: naši reprezentanti, predstavniki Šahovske zveze Jugoslavije, tuji tekmovalci, funkcionarji Mednarodne šahovske zveze

itd. itd. Vsi so mnenja, da je Jugoslavija nedvomno eden izmed favoritov. Priznati moramo, da so tako odgovorili vsi, ki so bili vprašani, pozabiti pa ne smemo na dejstvo, da imajo prav toliko možnosti za zmago šahisti Združenih držav Amerike, Argentine, Nizozemske in še morda kdo drugi. Borba za prvo mesto bo vsekakor trda in težka in bo treba v vsako igro vložiti maksimum znanja, vztrajnosti in borbenosti. V tekmi za prvo mesto bo odločala vsaka polovica točke, pa tudi presenečenja, ljuba in neljuba, niso izključena. Čeprav je jasno, na kateri strani so naše želje, vendar pričakujemo in želimo, naj zmaga najboljši.

PRVI REZULTATI

Prvo kolo: Največ zanimanja sta vzbudili srečanja Jugoslavija-Zapadna Nemčija in ZDA-Nizozemska.

Jugoslavija-Zapad.	Nemčija	3:1
ZDA-Nizozemska		2:2
Švedska-Finska		3½:½
Belgija-Grčija		5:1
Francija-Danska		2½:1½
Italija-Avstrija		2½:1½

Drugo kolo: V tem kolu so Jugoslavlani odločno premagali Norvežane, pa tudi ekipa Zap. Nemčije je odlično zaigrala.

Jugoslavija-Norveška	4:0
Argentina-Avstrija	3:1
Zap.-Nemčija-Švedska	4:0
ZDA-Italija	3:1
Čile-Nizozemska	1½:2½
Danska-Peru	2:2
Belgija-Francija	2½:1½
Finska-Grčija	2½:1½

Tretje kolo: Partija med vlemojstroma Najdorfom in Reshevskim se je končala remi.

Jugoslavija-Čile	2:2
ZDA-Argentina	2½:1½
Avstrija-Danska	2:2
Nizozemska-Italija	3½:½
Belgija-Peru	2½:½ (1)
Finska-Francija	3½:½
Zap. Nemčija-Grčija	4:0
Norveška-Švedska	2:2

Četrto kolo: V tem kolu ni bilo posebnih presenečenj, izidi dvobojev pa so naslednji:

Jugoslavija-Švedska	3:1
Argentina-Nizozemska	½:1½ (2)
Čile-Italija	3:1
ZDA-Danska	3:0 (1)
Belgija-Avstrija	2:1 (1)
Finska-Peru	1½:½ (2)
Nemčija:Francija	2:1 (1)
Norveška-Grčija	1:0 (3)

Peto kolo je dalo naslednje rezultate:

Švedska-Čile	½:1½ (2)
Grčija-Jugoslavija	0:4
Francija-Norveška	3:0 (1)
Peru-Zapadna Nemčija	2:2
Avstrija-Finska	1:1 (2)
ZDA-Belgija	1½:1½ (1)
Holandija-Danska	2½:½ (1)
Italija-Argentina	½:3½

Stanje na tabeli po V. kolu: Jugoslavija 16 točk, Zapadna Nemčija 13(2), Holandija in Belgija 12½(3), Amerika 12(2), Finska 9(4), Francija 9(2), Argentina 8½(6), Čile 8(6), Švedska 7(2), Avstrija 6½(3), Danska 6½(2), Italija 5½, Peru 5(7), Norveška 3(7), Grčija 2½(4).

M. Avguštin